

שם המרצה: ד"ר אבינועם דאר

שם הקורס: תורת הריאיון

קוד קורס: 60837-01 , 60837-02

סוג הקורס: הרצאה

שנת לימודים: תשע"ט סמסטר: א'/ב' היקף שעות: 2 ש"ש

מטרות הקורס / תוצרי הלמידה*:

הסטודנט יכיר את סוגי הראיונות הקליניים השונים ומטרתם. הסטודנט ילמד את עקרונות ניהול הראיון והשימוש בכלים הטיפולים והאבחוניים המתאימים לצורך הערכת מצבו של הפונה. הסטודנט יקיים ראיון קליני שעל בסיסו יכתוב סיכום ראיון, אבחנה ותכנית טיפולית.

תיאור הקורס:

מטרת הקורס הינה להכשיר את הסטודנט/ית בעריכת ראיון קליני ואיסוף אינפורמציה במהלכו, ואשר בעזרתה תגובש אבחנה אשר ממנה יגזרו ההמלצות הטיפוליות. במסגרת זו, יכיר הסטודנט את הבסיס לגישות האבחנתיות השונות: האבחנה המבנית למול האבחנה הפנומנולוגית (DSM). גיבושה של האבחנה המבנית יעשה על בסיס צירים התפתחותיים שונים. מבנה הראיון הקליני יתבסס על איסוף אינפורמציה שתאפשר הערכה מדויקת, ככל האפשר, של הרמה ההתפתחותית של המראיין בכל אחד מהצירים השונים. במסגרת הקורס, יינתנו כלים לזיהוי רמת ההתפתחות של המראיין בכל אחד מהצירים על בסיס הסימפטומים, האנמנזה והאינטראקציה שבין המראיין למראיין, וגיבושם לכדי אבחנה והחלטות ביחס לאסטרטגיה הטיפולית הנדרשת.

תוכן הקורס:

הקורס יעסוק בהכרת העקרונות של הראיון הקליני לסוגיו – הפנומנולוגי והמבני. הקורס יעמוד על ההבדלים שבין שני הראיונות, וייתן בידי הסטודנט את הכלים להעברת הראיון הקליני, הכרה של מצבים מיוחדים והטיפול בהם, והיכולת לגזור מסקנות טיפוליות מתוך האינפורמציה שנאספה. וזאת, תוך שימוש מתמיד בחומר קליני של ראיונות שנעשים על ידי הסטודנט.

מהלך השיעורים: הקורס יכלול בתוכו חלקים פרונטאליים והתנסותיים.

חלק א' - תיאורטי – הראיון הקליני .

חלק ב' – מעשי- הצגת ראיונות קליניים וניתוחם במסגרת הכיתתית.

הצגת הראיונות הקליניים תעשה באמצעות שימוש בהקלטות.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת
1	מטרת הראיון הקליני.	ביבליוגרפיה - מקור מס' 13
2	בניית מסגרת הראיון הקליני – חוזה ותנאים פיזיים	ביבליוגרפיה - מקור מס' 2, 3, 6
3	מבנה הראיון הקליני.	ביבליוגרפיה - מקור מס' 2, 9
4	אבחנה מבנית למול אבחנה פנומנולוגית .	ביבליוגרפיה - מקור מס' 8, 12
5	הצירים ההתפתחותיים השונים באבחנה המבנית, והשתקפותם בסימפטומים, באנמנזה ובאינטראקציה שבין המראיין למרואיין.	ביבליוגרפיה - מקור מס' 5
6	שאלון ה MINI. האבחנה של ה DSM וה ICD-10.	ביבליוגרפיה - מקור מס' 12
7	האנמנזה	ביבליוגרפיה - מקור מס' 7, 9
8	מצבים מיוחדים – הפרעות אכילה, סמים ואובדנות	ביבליוגרפיה - מקור מס' 6, 7
9	ההתערבויות בראיון הקליני וייעודן	ביבליוגרפיה - מקור מס' 9
10	השימוש בהערכה הפסיכיאטרית ובטסטים במסגרת הראיון הקליני.	ביבליוגרפיה - מקור מס' 6, 13
11	ההמלצות הטיפוליות.	ביבליוגרפיה - מקור מס' 6, 7, 9
12	אספקטים חוקיים ואתיים בראיון הקליני.	ביבליוגרפיה - מקור מס' 4

דרישות קדם:

לימודים במגמה הקלינית והשתתפות בקורסים העוסקים בתהליכים פסיכודינמיים ופסיכופתולוגיה.

חובות / דרישות / מטלות**:

חובות הקורס:

1. השתתפות פעילה בהרצאות.
2. הצגה חד פעמית במסגרת הקורס של פגישה אחת מתוך ראיון קליני שערך הסטודנט.
3. הגשת דו"ח סיכום ראיון קליני בן שני מפגשים.
4. הציון בקורס : עובר/ לא עובר.

מרכיבי הציון הסופי: עמידה בכל המטלות – ציון עובר

ביבליוגרפיה:

1. פרויד, א. (1978) **תקינות ופתולוגיה בילדות**. תל אביב, דביר.
2. פרויד ז. (1912) **עצות לרופא על הטיפול הפסיכואנליטי**. מתוך: **הטיפול הפסיכואנליטי**. ברמן ע. (עורך), תל אביב, עם עובד.
3. ----- (1913) **על פתיחת הטיפול**. מתוך: **הטיפול הפסיכואנליטי**. ברמן ע. (עורך), תל אביב, עם עובד.
4. שפיר, אכמון, וייל (2003) **סוגיות אתיות במקצועות הייעוץ והטיפול הנפשי**. ירושלים, האוניברסיטה העברית, הוצאת מגנס
5. Blanck, G & R. (1974) Descriptive developmental diagnosis. In: **Ego psychology : theory & practice**. Vol.1 . New York : Columbia Univ. Press.
6. Bender, S. and Messner, E. (2003) **Becoming a therapist : what do I say, and why?** New York : The Guilford Press
7. Fromm-Reichmann, F.(1960) **Principles of intensive psychotherapy**. Chicago: Chicago Univ. Press.
8. Kernberg, O.F (1984) Structural diagnosis . In: **Severe personality disorders : Psychotherapeutic strategies**. New Haven & London: Yale University Press.
9. Kernberg, O.F (1984) The structural interview . In: **Severe personality disorders : Psychotherapeutic strategies**. New Haven & London: Yale University Press.
10. Kernberg, O.F (1990) **Object-relations theory and clinical psychoanalysis**. New York : J. Aronson.
11. Kernberg, O.F. (1996) A psychoanalytic theory of personality disorders. In : Clarkin. J. F. & Lenzenweger. M.F. (Eds.) **Major theories of personality disorder**. N.Y . The Guilford Press.
12. Othmer, E. & Othmer, C.O. (1994) **The clinical interview using DSM-4** . Washington: American Psychiatric Press, Inc.
13. Sullivan, S. H. (1954) **The psychiatric interview**. New York. W.W. Norton & Company Inc.